

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones uenerabilis magistri Nicolai de blony
decretoru[m] doctoris. capellani episcopi Bosnomensis.
ualde deseruientes populo. sed et clero utcu[m]q[ue]
docto eos digne legenti. predicanti. aut ...**

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 22. XI. 1494 - 1495

I. Sermo XXI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31214

animā visitabit. et visitādo potentias illu/
strabit lumine vultus sui. dans ineffabili
modo se nobis. et nos sibi. in quo deo vniti
frui mur bonis q̄ ipse deus possidet i seipso.
Ad quod nos perducatur pater et filius et spi
ritus sanctus. Amen.

De Annunciatione Marie. I.

Sermo XXI.

In sole posuit ta

bernaculū suum. *Psalmo. lxxij.*
Bernardus. Attendite ad hanc si
militudinē in qua nulla in rebus mūdi po
test esse sublimior. Nihil enī spūsanct⁹ in
visibilib⁹ naturis excellent⁹ inuenire po
tuit. cui ḡginis excellentiā cōpararet. Ido
dicit. In sole posuit tabernaculū suū. In
verbis ergo premisis sub methaphora so
lis hec glorioza festiuitas declarat. In qui
bus tria p̄ ordinēz declarant. videlicet glo
riose ḡginis excellentissima commēdatio.
filij dei dignissima p̄ceptio. et omnīū nostz
vtilissima p̄motio. Prīmū ibi. In sole. Se
cū dū ibi posuit. Tertīū ibi. tabernaculum
suū. **P**rimo igitur nomie solis po
nitur nobis glōse virginis excellentissima
cōmendatio. quā in p̄prietatib⁹ solis lucidif
sime cognoscim⁹. Nō enī solis nomie voca
retur nisi q̄ p̄prietates ei⁹ sibi cōuenientis
sime possent adaptari. Est ergo sciendū q̄
sol habet octo p̄prietates que spūaliter in
tellecte s̄ueniunt ḡgini glōse. Habz enim
sol in substātia puritatē. in splendore clari
tatem. in situ sublimitatē. in motu p̄tinui
tatem. in influentia secūditatē. ad omnia cō
munitatē. in excellentia singularitatem. in
eclipsi videt habere doloris calamitatem.
Hec omnia spūaliter intellecta glōse virgi
nis statim applicant. **P**rimo dico q̄ sol ha
bet in se puritatē. et tantā q̄ in omnia corpo
ralia nil potest pur⁹ inueniri. adeo etiaz q̄
omniū hominū visus ex puritate ei⁹ offen
dit. Quis enī apertis oculis pleno intuitu
sine lesione solē potest intueri. Terre null⁹
Hec p̄prietates glōse ḡgini optime cōuenit
que p̄ omib⁹ puris creaturis tā angelic⁹ q̄
humanis excellentē habet puritatē. quam
nulla creatura plena cognitiōe sufficienter
poterit intueri. **I**n Anselm⁹. Ea purita
te nitebat q̄ maior sub deo intelligi nequit.
Omnes enī tā angelici spūs q̄ humani ad
mirādo clamare poterāt i eius assumptōe

illud Lanticoz. Que est ista que ascendit de
deserto. scz i tanta puritate quaz nō solum
nullus hominū s̄ null⁹ etiā nostrū ad ple
num cognoscere poterit. **I**n Bernard⁹
Quis vnq̄ solē istū materialē pleno intuitu
tu apertis ocul⁹ potuit intueri. Sic nullus
marie puritatē aliqua cognitiōe scire pote
rit et videre. **S**ecūdo sol in splendore ha
bet claritatē per quā lucet et plucet oēm su
periorē et inferiorē regionē. ita vt omnia ce
lestia luminiaria in cōparatiōe sui splendorē
nō luccant. imo penit⁹ nihil videātur. quia
stelle et luna que in nocte lucēt. ex supercel
lenti claritate solis i die nō solum nō lucēt
sed penitus occultant. Sic beata ḡgo ma
ria omne creaturā lucētē tam excellenter
supemicat vt i eius cōparatiōe etiaz omēs
sancti angeli quasi nō sint. aut quasi extin
cti videātur. Et licet i eius cōparatiōe nihil
esse vt etiā apparere omēs creatura videat.
tamē nō modicuz ex eius fulgore illustrat
et ex eius p̄sentia tota celest⁹ curia et vniver
sa ei⁹ militia clari⁹ incādescit. **I**n Bernard⁹
Sicut oēs stelle p̄tē luna splendorē suum
habēt a sole nec tamen i eius p̄ntia lucent.
sic omēs sancti lucid⁹ lucent ex ei⁹ p̄sentia
et tamē in cōparatiōe eius q̄si nō luccāt la
tent. **I**nde cōtingit hoc mirabile vt i eius
p̄ntia magis luccāt et tamē nimis latere vi
deant. Sicut super omnia luminiaria celi sol
suo lumine micat et choruscatur. Sic ḡgo bea
ta sanctitate sup omēs sanctos lucet et c.
Tertio sol i situ habet sublimitatem vt
etiā ex nimis remota altitudine par⁹ ap
pareat. cū tamē sit maior terra. Sic beata
virgo Maria tam in terra p̄ vite merituz
q̄ in celo per premium super omēs puras
creaturas in altissimo est locata. **U**bi scie
dum fm statum vie merita in tribus consi
stunt. scilicet in gratijs. virtutibus. et deu
otionib⁹. In quib⁹ omib⁹ suprema et altissi
ma attingebat. **S**upremū in gratijs ē om
nem gratiā habundātissime possidere. et sic
de alijs. **D**e hac habundātia ipa gloriatur
Eccli. xxij. dicens. Ego in altissimis ha
bito. In omnibus ergo altissimis gratia/
rum. virtutum et deuotionis cōtinue mo
rabatur et c. **Q**uarto sol habet in motu
continuitatem. nunq̄ enim ad momentuz
vel ad icrum oculi requiescit. sed cursuz su
um cōtinuat incessanter. Sic brā ḡgo ma
ria semp fuit in motu actionis meritozic.

De Annunciatione Marie

Quicquid enim agebat hoc cum tanta disciplina et reuerentia faciebat quod in omnibus superma cumulabat. Si enim alij sancti in infinitum inferiores ad tale statum promouere gratia puenerunt. ut omnia quecumque faceret cederent eis in meritum. Multo magis sine omni ambiguo credendum est quod de omni vita sua nihil ei vacuū pertransibat. nam in comedendo bibendo aut dormiendo sine quibus humana natura durare non poterit incessanter aut pro sui merito. Quia de omnibus his nihil aliud sumpsit quam quod sola eius necessitas requirebat. Pec autem prinitas merendi agebatur ex continua exercitatioe sensuum exteriorum et aliorum membrorum corporis in deo. Similiter ex interiorum virium suspensione continua putamētis et spiritus. rationis. memorie et voluntatis. Quod licet nobis sit impossibile. et persequens de ea vix credibile. tamen quia beata virgo in se nullum habuit retractum. eo quod fomes peccati precipue perceptiones filij totaliter in ea sublatæ est et extinctus. Iō superma merita cumulabat. Quia si per corporis tēneritate aliquid de exercitio oportuit relatarī. hoc ipsum tamen ita virtuose agebat ut etiam per virtutē discretionis quæ mater est omnium virtutum. suprema merita reportaret. Quinto sol habet in influentia fecunditatem. nihil enim est sub sole quod sine solis influentia valeat fecundare. et sine eius virtute de se fructum gignere. Sic de ea dicit Bernardus. Maria velut alterum sole induit sibi. et quæ admodum ille super bonos et malos indifferenter oritur et in omnibus sine differentia fecundat. Sic ipsa beata virgo non discernit merita singulorum. sed omnibus exorabile omnibusque clementissimam se prebet. omnium denique necessitatibus amplissimo animo miseretur et affectu. ita quod nullus homo proficere potest neque proficeret in eternum nisi quod per virginem merendi fecunditate assequatur a deo. Quia enim nostra non nisi per eam ad deum pueniunt. Duplīciter autem per eius auxilium adiuvamur. Primo quod ipsa per nos operatur. Secundo quod opera nostra eius manibus deo presentantur. Est igitur puenientissima similitudo ut sicut sol est pater omnium nascentium. Sic virgo sancta mater est omnium saluatum. Cum enim in ea sunt omnes gratie et virtutes. quicquid igitur de eis de bonis sequimur totum a virgine gloriosa redudat. propter quod omnes electi dicuntur eius filij. Quorum omnium sicut Iesus dicit eius primogenitum. Sic et ipsi secundo

geniti per gratiam ipsius. Sexto sol habet ad omnia communiter. splendorem enim suum tam bonis quam malis comunicat. spargens eum tam ad loca feda quam munda. Sic beata virgo omni creature se comunicat. Angulis per sua capacitate se tribuens. Quod insinuare curauit sponsa in Cantico dicens. Ego flos campi. Sicut enim flos campi omnibus exponit et nulli claudit. Sic beata virgo nulli se denegar sed comunicat se vniuersis. Nec solus nulli se denegar. sed quod plus est omnibus se offerit. Iuxta illud Ecclesiastici. Venite ad me omnes qui cupiscitis me. Dicit Bernardus. Maria omnibus omnia facta est. et de plenitudine eius accipiunt vniuersi. Captiuus redemptione. eger curatione. tristis consolatione. peccator veniam. iustus gratiam. angeli leticiam denique tota trinitas sumit gloriam. Filius ex ea sumpsit carnis substantiam. ut non sit qui se abscondat a calore eius. Perito ad mariam respiciunt et recurrunt vniuersi. tam qui habitant in celo. quam etiam qui sunt in purgatorio. Et qui nos precesserunt. Et nos qui sumus et qui nos sequuntur. et nati natorum. et qui nascuntur ab illis. Illi qui sunt in celo ut refarciantur. et qui sunt in purgatorio ut liberentur. et qui precesserunt. ut probere fideles inueniant. et qui sequuntur ut gratiam sequantur. Perito igitur ad te respiciunt oculi omnis creature. quod per te de te et in te benigna manus omnipotentis quicquid ordinavit recreauit. Septimo sol in excellentia habet singularitatem. Et hoc in interpretatione nominis declarat. Sol enim dicitur quod solus lucens. eo quod parem aut simile non habet super terram. Et sic Maria. Unde Bernardus. Et si in aliquibus aliquid comunicet virginem. vni tamen est in quo nec primam similem esse nec habere sequentem. gaudium matris habes cum virginitate honore. Optima ergo parte electus in quo ei non comunicat alienus. Si enim bona est fecunditas pinguis. melior utique fecunditas virginis. Quia si adicias. Quia mater est. Eius utique que etiam angelica lingua non sufficit dignis extollere laudibus. Mater non cuiuscumque nec de quacumque plebe. sed dei. Duplex nouitas duplex stupor. Sed digne proorsus et apertissime. Quia pueniens. est virginem non alium nisi deum et hominem gignere. Neque deum de cuius alter partus. Octauo sol in eclipsi videtur habere doloris calamitatem. Sic sol iste. id est. beata virgo Maria in passione filij dei eclipse

fatus est. sufferens vim doloris iuxta prophetam symeonis di. Et tuā ipsius aīam ptransibit gladi. Bern. Ille nāq; sermo filiū Ecce filius tuus. plus q̄ gladii fuit in corde virginis. aīam ptransiens. et ptingens vsq; ad diuisionē spūs et aīe. Quā mutatio. Johannes tibi. p iesu tradit. seruus p dño. discipulus p m̄gro. filiū zebedei. p filio dei. Ex his et filiabus. prietatibus solis beata s̄go nomine solis nuncupat. In quē solem deus posuit tabernaculū suū. i. xpm. qui ideo tabernaculū dei dicitur. qz in eo plenitudo diuinitatis corporaliter inhabitauit. Bern. In re sola maria p̄hibet amicta sole q̄ pfundissima diuine sapientie vltra q̄ credi possit penetrauit abyssum. vt q̄ntū sine psonali vniōne creature p̄ditio patit. luci illi inaccessibili videat immerfa. Ipsa em̄ meruit valde efficaciter circūagi et opari vndiq; et circūfundi vndiq; et tanq̄ ipso diuino igne concludi. Agente hoc in ea. scilicet qui in trinitate pfecta viuūt et regnat. Amen.

De Annuntiatione. II.
Sermo XXII.

De boni nunci

est. si tacuerim? sceleris arguemur iij. Regū. vij. In verbis ppositis historiā veritatē. nostrā vtilitatē. et p̄dicatoris ad annūciandū necessitatē. Primus ibi. dies. scdm̄ ibi. nunciū. tertium ibi. boni. quartū ibi. si tacuerim? Primū expositionē nō indiget. qz in manibus est huius diei festiuitas. Et ideo deuote videndū est de scdm̄ mēbro. vtz de bono nuncio qd̄ i hac die marie m̄ri. et p̄sequens toti mūdo nūciatur. Ut autē auditorū mētes auidi? excitemus. ad maiore etiā intelligentiā necessē est aliq̄ dicere p̄ exordio. Dicit deuor? ille s̄ginis amator beatus Bern. Videre videor mibi p̄mū hoīem q̄rtuor s̄tutibus in exordio creationis sue esse amictū. scz pace. misericordia. veritate et iusticia. de quibus ps̄. Misericordia et veritas obuiauerūt sibi. iusticia et pax osculate sunt. In his q̄rtuor s̄tutibus est salutis n̄re integritas. has em̄ accipit deus de corde suo et eis dē p̄mos parētes vestiuit iuxta illud Eccl̄. Deus fm̄ se vestiuit hoīem. et dedit ei potestātē eorū que sūt sup̄ terrā. Primo dedit eis pacē p̄fectā vt

nec intus eēt nec extra aliqd̄ qd̄ eos posse aliq̄liter p̄turbare vel ad aliquā inq̄tudinē puocare. vt nec intus eēt pugna nec foris timor. nec caro cōcupisceret aduersus sp̄m̄. nec sp̄s aduersus carnē Et post hāc s̄tutem dedit homini veritatē et instruxit eū et docuit quid ei esset faciendū et. Cum dixit ei. De omni ligno paradisi comedes. de ligno autē sciētie boni et mali caue ne comedes. Tertio dedit eis iusticiā cū cōmiseritis. morte moriemini. Quarto exhibuit misericordiam cū post transgressionē deus morose ambulauit in paradiso. dans locū penitētie et occasiōē venie interrogando. Adam vbi es tu. Et qz sponte dimisit hominem pacē et misericordiam. dans manū iniquitatibus et peccatis. Ambo p̄uaricantes mandatum dñi pomū vetitū gustauerūt. Et sic relicta pace statim innenerūt aliā legem in mētib; eorū repugnantē legi dei. Ideo due virtutes hec s̄z misericordia et pax redierūt in cor dei et recesserūt ab eis. Sed relique due s̄z veritas et iusticia remanētes cum ipis. eos et omnē posteritatē eorū sine omni misericordia qd̄modo affligebāt. Vincit qz deus plus q̄ p̄ quinq; milia annorū nunq; de h̄ p̄ctō mitigari placari potuit sed ad p̄suationē veritatis et iusticie totū mundū deleuit. paucis exceptis. Multa etiā milia hominū pro vno peccato videlicet p̄ murmurē prostrauit. seuiens et indignans homini sicut leo. His ergo sic duabus virtutibus. scilicet veritate et iusticia hominibus nō parcentibus interim non cessabat pax. nec dabat misericordia silentiū in corde dei. sed pio susurrio paterna postulātes viscera deo dulciter suggerēbāt. di. Nunquid in eternū proijcet et deus. aut non apponat vt cōplacior sit adhuc. Nunquid obliuiscet misereri deus. aut p̄tinebit in ira sua misericordias suas. Et quis multū diuig pater misericordiarū visus sit dissimulare. vt interim satisfaceret zelo iusticie et veritati. non tamen infructuosa fuit supplicantiū importunitas. sed exaudita est i tempore oportuno. Forte enim interpellantibus dicitur tale deus differeponsum. Usq; quo peccos vestre. Debitor sum. et fororibus vestris quas videtis accinctas ad faciendum vindictam in nationibus scilicet iusticie et veritati. Veniant et super hoc s̄bo paritē speramus